

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 5 września 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.48.2019.EK

Pani
Izabela Rakoczy
Dyrektor Domu dla Dzieci nr 3
Fundacji Pomocy
Dzieciom i Młodzieży „Salvator”
w Wałbrzychu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 29 – 31 lipca 2019 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca kontroli, Magda Powiłaajtis – inspektor wojewódzki i Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci nr 3 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu przy ul. Miłej 37, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2019 roku.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2018 r. do dnia 29 lipca 2019 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Izabela Rakoczy odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną jest nieprzestrzeganie przepisów lub ich nieprawidłowa interpretacja. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły na obniżenie standardów opieki i wychowania jakie powinna wypełniać placówka opiekuńczo - wychowawcza.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień składanych przez Dyrektora i koordynatora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych, wizji lokalnej jednostki oraz indywidualnych rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 8.

Ilekczo w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Dom dla Dzieci nr 3 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu przy ul. Miłej 37 jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z limitem 14 miejsc. Placówka prowadzona jest na zlecenie Prezydenta Miasta Wałbrzycha przez Fundację Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-ZS.9423.7.2016.MO z dnia 18 sierpnia 2016 r.

Działalność Placówki określa Regulamin organizacyjny zatwierdzony przez Prezesa Zarządu Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu. Placówka zapewnia opiekę i wychowanie dla 14 wychowanków, na dzień kontroli wszyscy byli w wieku powyżej 10 roku życia, w tym czworo pełnoletnich. Na podstawie losowo wybranych grafików pracy wychowawców za maj i marzec 2019 r. oraz październik 2018 r. stwierdzono, że Placówka zapewniała całodobową opiekę i wychowanie przez siedem dni w tygodniu. Zgodnie z ewidencją, liczba dzieci w ww. miesiącach nie przekraczała 14 osób. Dyżury wychowawcze pełnione były przez jednego wychowawcę w godzinach od 7:30 do 19:30 oraz od 19:30 do 7:30 dnia następnego, co jest zgodne z normą określoną w § 10 ust. 2 rozporządzenia. W myśl art. 10 ustawy w ciągu nocy dokonywano trzykrotnych obchodów, z których w razie konieczności sporządzana była notatka. Realizując wymóg § 16 ust. 1 rozporządzenia, każdy z wychowawców kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Z kolei, pod opieką pedagoga w czasie zajęć przez niego prowadzonych przebywało zawsze nie więcej niż 6 dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 21-28)

W trakcie kontroli przeprowadzono wizję lokalną Placówki pod kątem spełniania standardów opiekuńczych i bytowych. Dom dla Dzieci nr 3 mieści się w dwukondygnacyjnym budynku w zabudowie bliźniaczej przy ul. Miłej 37 w Wałbrzychu. Na parterze budynku Placówki nr 3 znajdują się:

- hol, z dużą zabudowaną szafą,
- wspólna przestrzeń mieszkalna stanowiąca miejsce spotkań i wypoczynku, w której także znajduje się obszerna szafa odzieżowa, stanowisko komputerowe dla wychowanków, wydzielona część jadalna:
 - ze stołem, przy którym spożywa się posiłki i odrabia lekcje,
 - z regałami, kanapą narożną, telewizorem,część ta połączona jest z w pełni wyposażoną kuchnią,
- łazienka dziewcząt (kabina prysznicowa, umywalka, toaleta),
- pokój wychowawców,
- pomieszczenie gospodarcze z pralką, w którym także suszy się ubrania (lub na tarasie, ewentualnie w łazience chłopców).

Z salonu jest wyjście na taras i ogrodzony teren posesji (wspólny dla dwóch placówek). Jest on mało zagospodarowany, na trawie stoją bramki do piłki nożnej. Ogród i taras to miejsce, gdzie dzieci organizują sobie także grilla.

Na I piętrze budynku do dyspozycji wychowanków przeznaczono cztery pokoje, po jednym dla 2, 3, 4 i 5 osób. Pokoje wyposażono w łóżka (w tym piętrowe) lub tapczany, szafki, komody, po jednym biurku, półki, krzesła, itp. Niektóre ze sprzętów nadawały się do wymiany, a pokoje do odmalowania. Ich powierzchnia jest stosunkowo mała, co powoduje, że nie ma w nich szaf ubraniowych, w związku z czym dzieci korzystają ze wspólnej garderoby znajdującej się w obrębie jednego pokoju zamieszkiwanego przez chłopców. Z rozmów z dziećmi wynikało, że nie przeszkadza im taki układ, chociaż jest uciążliwy, szczególnie dla podopiecznych zamieszkujących pokój z garderobą, cyt.: „w garderobie był bałagan, bo różne osoby mają tam ubrania”. Pokoje chłopców były mało zadbane, w wystroju bardzo skromne. Oświetlenie w pokojach zapewniały lampy sufitowe. Na piętrze znajdowała się także łazienka dla chłopców wyposażana w 2 umywalki, toaletę, bidet, kabinę prysznicową.

(dowód: akta kontroli str. 31-32,131)

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy, dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (począwszy od dnia 19 września 2014 roku) winien złożyć do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo

umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wskazanego powyżej wniosku dołącza się opinię gminy pochodzenia dziecka lub podmiotu prowadzącego pracę z jego rodziną. Na podstawie przedłożonej dokumentacji wychowanków stwierdzono, że powyższy obowiązek dotyczył trzech wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej. W dwóch przypadkach nie dotrzymano terminu złożenia wniosku, przekroczone go o około pół roku, co uznaje się jako uchybienie.

Natomiast analiza dokumentacji dotyczącej spełniania przez Dyrektora ustawowego wymogu zgłaszania dzieci wolnych prawnie do ośrodka adopcyjnego wykazała, że taka sytuacja dotyczyła dwóch wychowanków (braci), których matka nie żyje od 2009 r., a ojcowie zostali pozbawieni praw rodzicielskich, odpowiednio w 2008 r. i w 2011 r. Chłopcy złożyli oświadczenie o braku zgody na adopcję, co jest zgodne z art. 4a ustawy. Nie powinno to jednak wstrzymać zgłoszenia ich do ośrodka adopcyjnego, o czym mówi art. 100 ust. 4 ustawy. Takiego obowiązku nie dopełniono, co stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 21,23)

Zgodnie z § 14 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki sporządza się mu diagnozę psychofizyczną. W kontrolowanej jednostce opracowywaniem tego dokumentu zajmował się pedagog. Diagnoza psychofizyczna zwykle powstawała w terminie do miesiąca od umieszczenia dziecka w Placówce. Analizowana dokumentacja podopiecznych w tym obszarze potwierdziła powyższe. Diagnozy zawierały informacje o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia, tj. o mocnych stronach dziecka, przyczynach kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem i jego rozwoju. Były systematycznie aktualizowane, po dwóch - trzech latach lub w sytuacjach tego wymagających związanych ze zmieniającą się sytuacją dziecka. U jednego wychowanka ze szczególnymi potrzebami, w diagnozie wskazano na objęcie go oddziaływaniami ze strony terapeutów, uczestniczył on w zajęciach socjoterapeutycznych. W kontrolowanych diagnozach żadnego innego dziecka nie było wskazania do tego typu pracy, dla tych dzieci nie były też opracowywane programy terapeutyczne. Jednakże podczas czynności kontrolnych okazało się, że czterech innych wychowanków (których dokumentację kontrolowano) też uczestniczyło w zajęciach socjoterapeutycznych/psychoterapeutycznych, co potwierdzała dokumentacja prowadzona przez specjalistów. Wskazane jest zatem w diagnozach (lub ich aktualizacjach), m.in. na podstawie których opracowywane są plany pracy z dzieckiem, odnosić się do faktu, że dziecko uczestniczy lub powinno uczestniczyć w tego typu zajęciach. W zakresie zdrowia w diagnozach u niektórych podopiecznych pojawiał się jedynie zapis, że dziecko jest pod opieką PZP, zwykle dotyczyło to tych którzy zażywają lub zażywali leki.

(dowód: akta kontroli str. 33 – 36)

Z treści § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku. W Placówce plany te zostały opracowane przez wychowawców, we wszystkich przypadkach także wspólnie ze specjalistą pracy z rodziną z MOPS. Modyfikacja planów następowała nie rzadziej niż co pół roku, co było zgodne z § 15 ust. 5 rozporządzenia, podczas posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, na które zapraszani byli każdorazowo przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, ośrodka adopcyjnego, kuratorzy i rodzice. Plany podpisane były przez wychowawcę, ww. specjalistę pracy z rodziną i wychowanka. W planach pomimo, że wypunktowane zostały cele pracy z dzieckiem, (były zgodne z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia), to nie oznaczono który z nich dotyczy dziecka. Jedynie z treści planów, w przypadku niektórych wychowanków, można było wywnioskować pod jakim kątem odbywa się praca. Najczęściej jednak zapisy w planach w tym obszarze nie były spójne. Ewidentnie mylnie potraktowano w nich pojęcia samodzielność i usamodzielnienie. Przykładowo, u wychowanka B.Sz., który został zgłoszony do ośrodka adopcyjnego już w lipcu 2018 r. w dokumentach datowanych na sierpień 2018 r. i luty 2019 r. o nazwie „ocena realizacji planu za okres ...” (które powstają co pół roku) w części dotyczącej realizacji celu głównego pracy z dzieckiem wskazano: „umieszczenie dziecka w szpitalu psychiatrycznym”, w kolejnym, że „wychowanek był przygotowany pod kątem samodzielności” (nie w rozumieniu usamodzielnienia). W najnowszym planie wskazano „przygotowanie dziecka do usamodzielnienia” jako cel główny, pomimo że dziecko zostało przecież zgłoszone do ośrodka adopcyjnego. W sytuacji, gdy wychowanek wolny prawnie wyrazi sprzeciw co do adopcji, jest zasadne odnotować to w planie pomocy i ewentualnie zmienić wtedy cel główny, czego zabrakło w analizowanych dokumentach.

(dowód: akta kontroli str. 33-34, 37-38)

W placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a) – i) rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzi się kartę pobytu zawierającą opis wskazanych obszarów, co też w kontrolowanej jednostce zostało dopełnione. Oceny prawidłowości prowadzenia tego dokumentu dokonano w oparciu o karty za maj i marzec 2019 r. oraz październik 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 39 – 40)

Pedagog zatrudniony (od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00) w Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” obejmował swymi oddziaływaniami wychowanków Placówki (w tym także z Placówki nr 4) i prowadził z nimi zajęcia specjalistyczne. Każdemu z nich uzupełniał także arkusz badań i obserwacji pedagogicznych, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Wychowankowie tego wymagający,

w ramach zajęć ze specjalistami, uczestniczyli w psychoterapii, terapii biofeedback, terapii pedagogicznej i socjoterapii w ramach projektu realizowanego przez Fundację Merkury z Wałbrzycha, z którą Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Salvator nawiązała współpracę. Uczestnictwo było odnotowywane w dokumentacji dzieci, w kartach udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów (z ramienia Fundacji Merkury i pedagoga z Placówki.

(dowód: akta kontroli str.63-88)

Obowiązkiem placówki, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 1 rozporządzenia, jest zapewnienie wychowankom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia. Na podstawie oświadczenia Dyrektora Placówki oraz indywidualnych rozmów z wychowankami stwierdzono, że zapewnione było całodzienne wyżywienie dostosowane do potrzeb podopiecznych. W myśl § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia, na terenie Placówki była kuchnia, w której wychowawcy razem z dziećmi na co dzień i w dni wolne przygotowywali śniadania i kolacje. Natomiast dwudaniowe obiady zapewniała w tygodniu firma cateringowa (jednocześnie odpowiedzialna za dekadowe jadłospisy). W dni wolne obiady gotowane były w Placówce przez wychowawców wspólnie z dziećmi. W ciągu dnia zapewniano 5 posiłków, godziny ich spożywania to: 6.30-7.00 śniadania lub indywidualnie zależnie od godzin rozpoczynania lekcji, drugie śniadania w szkole, od godziny 13.00 wydawano obiady, ok. 16.00 podwieczorek, 18.00-18.30 kolacja. Produkty żywnościowe do przygotowywania posiłków zamawiane były przez koordynatora w różnych firmach, sklepach i hurtowaniach, a podstawowe i codzienne warzywa, owoce i chleb kupowane były na bieżąco. W myśl § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, produkty żywnościowe były dostępne dla dzieci przez całą dobę, jednakże pod nadzorem osób dorosłych. W okresie objętym kontrolą nie było w Placówce podopiecznych, którzy wymagaliby ze względów kulturowych czy religijnych specjalnej diety. Wobec powyższego można przyjąć, że Placówka zapewniała dzieciom dostęp do wyżywienia, wypełniając tym samym wymogi rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym obszarze. Wychowankowie potwierdzili powyższe w rozmowach z kontrolującymi, cyt.: „wystarczająco jest jedzenia”, „od poniedziałku do piątku przywożą obiady o 13.00”, „śniadania robimy sami”, „żywność jest, owoce też, ostatnio były jabłka, arbuzy i banany”, „kolacje razem robimy”, „picie jest w garażu, możemy brać, w lodówce wszystko jest, mogę brać”, „jedzenie jest dobre, lubię pierogi ruskie”, „na śniadania są płatki, kanapki z dżemem”, „robimy sobie drugie śniadania”, „płatki i tosty na śniadania”.

(dowód: akta kontroli str. 89-101, 129-136)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, placówka powinna umożliwić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Z wyjaśnień Dyrektora oraz analizy

dokumentacji wynika, że podstawowa opieka medyczna sprawowana była przez Przychodnię Specjalistyczną w Szczawnie Zdrój, do której każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki jest zgłaszany. Placówka dysponuje podstawową dokumentacją medyczną dziecka przekazywaną wraz ze skierowaniem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Leki przechowywane są w zamkniętej szafce, a ich wydawanie pod nadzorem osób dorosłych jest dokumentowane. W okresie objętym kontrolą wychowankowie korzystali z pomocy lekarzy specjalistów:

- stomatologa – 9 wychowanków,
- dermatologiczna – 3 wychowanków,
- alergologa – 1 wychowanek,
- psychiatry – 5 wychowanków (w tym uzależnienia),
- pobyty w szpitalach: na Oddziale Pediatrycznym i na Oddziale Toksykologii.

Dwóch wychowanków było zaopatrzonych w szkła korekcyjne, dwóch kolejnych w aparaty ortodontyczne. Podopieczni w rozmowach potwierdzili, że w przypadku konieczności byli konsultowani z lekarzem, chodzili do Przychodni, podawano im leki, cyt.: „byłem u dermatologa”, „jak ktoś potrzebuje to może iść do dentysty”, u lekarza byłem miesiąc temu”, „lekarstwa są podawane”, „byłem u lekarza ostatnio na bilansie”, „terapię miałam w szpitalu”, „byłam u psychiatry”, „do lekarza chodzę samemu albo z wychowawcą”, „lekarza mam w Szczawnie, a stomatologa w szkole”.

(dowód: akta kontroli str. 102 – 105, 129-135)

Wszyscy wychowankowie zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a) rozporządzenia, uczęszczali do szkół:

- Szkoła Podstawowa nr 5 w Wałbrzychu – 1 dziecko, kl. VI;
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Wałbrzychu – 2 dzieci, kl. VI;
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 4 w Wałbrzychu – 1 dziecko, kl. VIII;
- Gimnazjum w MOW Zawiesz – 1 dziecko, kl. III;
- Zespół Szkół Społecznych nr 1 – 2 dzieci, kl. III liceum;
- Zakład Poprawczy w Sadowicach – 1 dziecko, kl. VIII;
- Centrum Kształcenia Ustawicznego - 1 dziecko, kl. II liceum;
- Publiczne Gimnazjum nr 1 – 1 dziecko, kl. III;
- Zakład Poprawczy w Ostrowcu – 1 osoba;
- Publiczne Gimnazjum Specjalne nr 10 – 1 dziecko, kl. III;
- Zespół Szkół nr 5 – 1 dziecko, kl. III zawodowa;

- Gimnazjum przy Ośrodku Szkolenia i Wychowania OHP w Ząbkowicach Śląskich – 1 osoba, kl. III.

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania. Wszyscy mieli zapewnioną na terenie Placówki pomoc w odrabianiu lekcji. Nauka własna, według obowiązującego planu dnia odbywała się codziennie po południu, a w dni wolne według potrzeb. Wychowawcy uczestniczyli w przygotowaniu dzieci do zajęć szkolnych, byli oni także wspomagani przez pedagoga i zatrudnionego w tym celu korepetytora. Ponadto na terenie szkół 2 wychowanków uczestniczyło w zajęciach wyrównawczych – z j. polskiego i matematyki, a jeden w zajęciach z logopedą. Wobec powyższego stwierdzono, że dzieci miały zapewniony dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia. *(dowód: akta kontroli str. 21, 106-110, 129-135)*

W okresie objętym kontrolą podopieczni, którzy przebywali w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, OHP lub zakładach poprawczych byli do tych jednostek dowożeni samochodem służbowym Placówki. A do OHP też samodzielnie transportem publicznym. Pozostałym wychowankom, którzy dojeżdżali do szkół wykupiono bilety okresowe na komunikacje miejską. Jedną z wychowanek zabierał do szkoły bus szkolny. Placówka ponosiła także opłaty za wyżywienie wychowanków przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Jeden z wychowanków mieszkał w internacie przy szkole (OHP) do której uczęszczał, Placówka jednak nie musiała ponosić z tego tytułu żadnych kosztów. Wobec powyższego Placówka pokrywała opłaty i wydatki, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia. *(dowód: akta kontroli str. 107)*

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b) rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Podczas wizji lokalnej jednostki stwierdzono, że pokoje zamieszkiwane przez chłopców, pozbawione były ozdób i innych osobistych przedmiotów, np. związanych z ich zainteresowaniami. W pokojach dziewcząt natomiast były różne kosmetyki, drobne przytulanki, ozdoby – zdjęcia, obrazki, pokoje były bardziej przytulne i kolorowe. Książki, gry planszowe, 2 komputery, „piłkarzyki”, X-box, telewizor, wieża stereo do dyspozycji wychowanków znajdowały się w salonie. Sprzęt sportowy wykorzystywany przez podopiecznych to: dwie bramki na podwórku, 2 rowery, piłki, sprzęt do nurkowania, sprzęt wędkarski, rolki. Ponadto dzieci mogły korzystać z ogólnodostępnego boiska osiedlowego. W zimie wypożyczany jest sprzęt zimowy: narty, łyżwy, sanki. Dzieci mogły korzystać ze swoich telefonów komórkowych, z wyłączeniem godzin nocnych. Pięcioro wychowanków uczęszczało na zajęcia rekreacyjne poza Placówką: koło szachowe i zajęcia komputerowe

w szkole, jazda konna w Szczawnie Zdrój, sporty walki w klubie sportowym. Część wychowanków jest zaangażowana w zajęcia wędkarskie i związane z nimi zawody, w efekcie których zdobywają nagrody np. w postaci pucharów (wyeksponowanych w salonie). W okresie objętym kontrolą dzieci uczestniczyły w wielu wyjazdach, wycieczkach autokarowych i pieszych (jedno i kilkudniowych) oraz imprezach rekreacyjnych zorganizowanych przez Placówkę.

Ponadto wybrani wychowankowie brali udział w cyklicznych turniejach gry w kręgle (co dwa miesiące), zajęciach na basenie - snorkeling (od października do grudnia 2018 r.), zajęciach z zumbą (sierpień, grudzień 2018, styczeń, luty, lipiec 2019), jeździe konnej (maj, czerwiec, lipiec 2018), zajęciach szachowych (wtorki, piątki), zajęciach wędkarskich.

Podopieczni w trakcie rozmów na temat spędzania czasu wolnego podkreślali, cyt.: *„jadę na kolonię w sierpniu”, „jestem w klubie szachowym”, „od 13 r.ż. można wychodzić do godziny 17.00”, „byliśmy w parku linowym, na basenie, ponadto mamy telewizor, komputer i rowery”, „odwiedzają mnie koledzy”, „są wycieczki szkolne”, „chodzimy do kina”, „chodzimy na basen, kręgle, aqua - zdroj”, „w nagrodę idziemy do kina i KFC”, „jeżdżę na rowerze i wrotkach”, „robimy grilla”, „w czasie wolnym mogę odwiedzać znajomych”, „jeździłam konno”.*

Dzieci potwierdziły różne formy spędzania czasu wolnego, nie wnosiły uwag w tym zakresie. W ocenie Dyrektora wychowankowie, pomimo szerokiej oferty zajęć, nie wykazują woli i chęci uczestnictwa w nich, zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej. Często po początkowym zaangażowaniu tracą zapał i ostatecznie rezygnują z zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 111 – 113, 129-135)

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a) i lit. c) rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Zakupy odzieżowe dokonywane były na bieżąco, najczęściej samodzielnie przez dorastających wychowanków, zgodnie z ich wyborami i życzeniami. Potwierdzeniem powyższego są przedstawione podczas kontroli faktury zawierające opis oraz nazwiska dzieci, dla których dokonano zakupu. Wychowankowie swoimi podpisami potwierdzali otrzymaną odzież. Dzieci nie miały zastrzeżeń co do ubrań oraz środków czystości i potwierdziły, że mają wpływ na wybór odzieży podczas zakupów: *„koordynator daje nam pieniądze na odzież i zakupy robimy sami”, „sponsorzy przynoszą nam karty podarunkowe”, „sami robimy pranie odzieży i suszymy je”, „odzież wybieram sam z wychowawcą”, „umundurowanie i podręczniki na nowy rok dostanę”, „co dwa tygodnie przychodzi chemia”, „dostałem karty podarunkowe od...”, „czasami od mamy dostaję*

pieniądze i sobie kupuję”, „tu wszystko jest”, „mam 3 szafy ubrań, mam je poukładane”.

(dowód: akta kontroli str. 113-121, 129-135)

W okresie objętym kontrolą w Placówce obowiązywał system motywacyjny dotyczący kieszonkowego. Na podstawie udostępnionych list wypłat kieszonkowego za ostatnie 12 miesięcy stwierdzono, że kwoty najniższych wypłat do kwietnia 2019 r. były zaniżone o 0,52 zł. W miesiącu lipcu 2019 r. zostało to wyrównane, zgodnie z obowiązującymi stawkami. Wychowankowie potwierdzili w rozmowach otrzymywanie kieszonkowego, którego odbiór każdorazowo kwitują podpisem. Najniższa kwota jaką wskazali to – 10,80 zł, a najwyższa 47,50 zł, za specjalne osiągnięcia np. naukowe na koniec roku szkolnego można było otrzymać nawet 300 zł. *(dowód: akta kontroli str. 114-127, 129-135)*

Na podstawie analizy wybranych grafików dyżurów wychowawczych (maj, marzec 2019 r. i październik 2018 r.) stwierdzono, że bieżącą opiekę nad dziećmi sprawowało łącznie pięciu wychowawców i pedagog. W sumie w okresie objętym kontrolą na grafikach pojawiło się jeszcze 6 innych wychowawców. W związku z tym, że w Placówce nie ma zatrudnionego psychologa, to w sytuacjach koniecznych Dyrektor Placówki zawierał z takim specjalistą umowy zlecenia na wykonanie określonej czynności. Na podstawie dokumentacji z akt osobowych pracowników stwierdzono, że wszystkie osoby zatrudnione na stanowiskach wychowawców, a także pedagoga i psychologa, mają wymagane kwalifikacje zawodowe, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia wskazane w art. 98 ust. 3 ustawy *(dowód: akta kontroli str. 128)*

Przeprowadzony wywiad sterowany z wychowankami przebywającymi w Placówce miał także na celu zweryfikowanie przestrzegania ich praw o których mowa w art. 4 ustawy, w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W czasie czynności kontrolnych w rozmowie z inspektorami wzięło udział 6 podopiecznych, którzy byli obecni i wyrazili zgodę. Wszyscy byli w wieku powyżej 13 roku życia. Na zadawane pytania odpowiadali dość swobodnie. Orientowali się w swojej sytuacji rodzinnej i znali powód swojego pobytu w Placówce. Mieli kontakt osobisty lub telefoniczny ze swoimi rodzicami lub innymi członkami rodzin, o ile osoby te były zainteresowane takimi kontaktami, korzystali także z przepustek. Większość dzieci miała swój telefon komórkowy, w razie konieczności mogli także skorzystać z telefonu z Placówki. Wychowankowie znali swoje obowiązki, przyjęte zasady, stosowane kary (*„karę dostałem za to, że pojechałem bez pytania na rowerze”, „negatyw się dostaje jako karę”, „zakaz korzystania z komputera to kara”, „kary są za złe zachowanie”, „zakaz komputerów i telefonu”, „mamy bonusy za to, że robimy coś dodatkowego za kogoś”, „nagrodą jest wyjście do kina”).* Obowiązki przydzielane dzieciom dostosowywano do ich możliwości

i rozwoju. Były praktykowane samodzielne wyjścia z Placówki, zgłaszane wcześniej wychowawcy, wizyty u koleżanek i kolegów, a także odwiedziny gości w Placówce. Wszyscy objęci byli kształceniem zgodnym z ich wiekiem. Wychowankowie uczestniczyli w atrakcjach organizowanych na terenie szkół w postaci różnych imprez szkolnych, wyjazdów jednodniowych lub kilkudniowych wycieczek, a także organizowanych przez Placówkę.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci nr 3 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” w Wałbrzychu stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzonej dokumentacji oraz zgłoszeń dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. W planach pomocy dziecku nie wyznaczano celu pracy z dzieckiem.
2. Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną nie zostały zgłoszone do ośrodka adopcyjnego.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Należy wyznaczać cel pracy z dzieckiem w planie pomocy dziecku.
Podstawa prawna: § 15 ust. 2 pkt 3 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).
Termin realizacji: niezwłocznie.
2. Należy zgłaszać do ośrodka adopcyjnego informacje o przebywających w placówce dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.
Podstawa prawna: art.100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.)
Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019, poz. 1111 z późn. zm.). Proszę w terminie do dnia 30 października 2019 roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

